

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

mellem Venstre, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance, indgået den 20. maj 2020.

1. Indledning

Med aftale om finansloven for 2020 blev der på landsplan afsat 600 mio. kr. årligt til at gennemføre initiativer, der skal styrke forholdene for personer med psykiatriske lidelser eller psykisk mistrivsel, og som samtidig understøtter langsigtede løsninger.

Finanslovaftalen anviser som udgangspunkt, at midlerne kan anvendes til kapacitetsudvidelser i retspsykiatrien, oprettelse af flere sengepladser, en styrket akutindsats samt øget kapacitet på Sikringen.

Af de 600 mio. kr. er 90 mio. kr. reserveret til øget kapacitet i retspsykiatrien, herunder oprettelse af flere sengepladser og 10 ekstra pladser på Sikringen.

Der har efterfølgende været forhandlinger mellem regeringen og Danske Regioner vedrørende den konkrete udmøntning af finanslovsmidlerne, hvor man bl.a. har aftalt at en andel af midlerne afsættes som anlægsmidler med henblik på at foretage nødvendige investeringer i faciliteter og byggeri, ligesom man har aftalt den konkrete profil for opbygning af kapaciteten på Sikringen.

Region Syddanmark modtager herefter følgende andel af midlerne, hvor en andel dog er reserveret til at finansiere udvidelsen af Sikringsafdelingen:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023	2024
Drift	96,5	96,5	96,5	96,5	128,7
- heraf retspsykiatri	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3
Anlæg	32,2	30,0	23,6	21,5	0,0

Det fremgår endvidere af udmøntningsaftalen at de afsatte midler i overvejende grad anvendes til at styrke kapaciteten i psykiatrien i form af udvidet sengekapacitet og mere personale – sidstnævnte skal bidrage til flere og bedre terapeutiske tiltag og aktiviteter, som bl.a. kan medvirke til at nedbringe brugen af tvang og styrke behandlingskvaliteten. Regionerne kan ligeledes anvende midlerne til at kompetenceudvikle personale og iværksætte rekrutteringsindsatser for at tiltrække personale bredt fra relevante faggrupper i lyset af udfordringerne med rekruttering.

Aftaleparterne er herudover enige om, at regionerne vil øge normeringerne på de psykiatriske sengeafsnit for dermed at forbedre behandlingen under indlæggelse og give mulighed for flere længerevarende indlæggelser, ligesom midlerne også kan anvendes til mere ambulant kapacitet samt prioriteres til det tværsektorielle samarbejde og en bedre brobygning på tværs af sektorer.

Det fremgår endvidere af udmøntningsaftalen mellem regeringen og Danske Regioner, at der etableres mulighed for at ommærke op til 25% af de særlige pladser, således at den ledige kapacitet kan anvendes i den almindelige psykiatri.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

Med denne aftale prioriterer aftaleparterne Region Syddanmarks andel af finanslovsmidlerne til styrket psykiatri.

2. Det syddanske udgangspunkt: Psykiatriplan 2020-2024 samt tidligere budgetforlig

Regionsrådet godkendte i december 2019 Psykiatriplan 2020-2024 for Region Syddanmark. Aftaleparterne er enige om, at psykiatriplanens anbefalinger sætter rammerne for udviklingen af psykiatriområdet i Region Syddanmark.

Med budgetaftalen for 2020 afsatte regionsrådet 24 mio. kr. til implementering af psykiatriplanen. Forligsparterne var i den forbindelse opmærksomme på, at der ville være et yderligere finansieringsbehov, som skulle håndteres i forbindelse med budgetlægningen i de kommende år, idet der dog forventedes at være sammenfald mellem psykiatriplanen og regeringens varslede 10-årsplan for psykiatrien og tilhørende finansiering. Aftaleparterne konstaterer, at der på en række områder er sammenfald mellem udmøntningsaftalen for psykiatrimidlerne fra finansloven og psykiatriplanens anbefalinger. Det gælder især i forhold til retspsykiatri og i forhold til generel øget kapacitet og bedre normeringer. Der er derfor enighed om, at udmøntningen af finanslovsmidlerne kan understøtte implementeringen af psykiatriplanen og skal ses i sammenhæng med psykiatriplanens indsatser og prioriteringer.

Aftaleparterne lægger desuden til grund for aftalen, at akutområdet i Region Syddanmark blev styrket væsentligt med budgetaftalen for 2019. Med budgetaftalen blev der afsat midler til oprettelse af mobile skadestuer i tilknytning til de psykiatriske akutmodtagelser samt oprettelse af en akut psykiatrisk udrykningstjeneste. Tilsvarende er der etableret mobile enheder i børne- og ungdomspsykiatrien, som for nuværende er finansieret af puljemidler, men hvor der med psykiatriplanen blev sikret permanent finansiering. Aftaleparterne er opmærksomme på, at de nye funktioner vedrørende mobile skadestuer og akut udrykningstjeneste først er etableret i løbet af 2019 og fortsat er i en indkøringsfase, hvor der bl.a. arbejdes med at løse praktiske og juridiske udfordringer, og hvor aktivitetsniveauet fortsat ikke er på niveau med det forventede ved fuld implementering. Der er derfor enighed om, at igangsættelse af eventuelle yderligere initiativer på akutområdet skal afvente resultaterne af de allerede igangsatte indsatser.

I budgetaftale for 2019 blev der afsat midler til introduktionsforløb for nyuddannede sygeplejersker i de psykiatriske akutmodtagelser. Den indsats er yderligere forstærket i 2020 med "Aftale om uddannelse og introduktionsforløb" (sep. 2019), hvor der er afsat midler til introduktion af øvrigt plejepersonale samt KBU-læger på bl.a. Psykiatrisygehuset. Aftaleparterne er enige om, at andre prioriterede områder - såsom aktiviteter og det sammenhængende sundhedsvæsen - i høj grad tilgodeses økonomisk og på anden vis i hhv. psykiatriplanen og sundhedsaftalen. I psykiatriplanen er udmøntet midler til alle psykiatriske afdelinger til flere meningsfulde aktiviteter blandt andet efter kl. 16 på hverdage og i weekender. Midlerne dedikeres til ansættelse af ekstra medarbejdere i alle døgnafsnit. Psykiatriplanen understøtter ligeledes med flere anbefalinger indsatser for de sværest syge patienter, ofte mennesker med psykisk sygdom og samtidigt misbrug. Der arbejdes med indsatser i f.t. hjemløse, fælles kompetenceudvikling og integreret

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

samarbejde med kommunerne om de mest sårbare patienter samt pilotprojekter med kommunerne om mennesker med misbrug og svær psykisk sygdom.

Aftaleparterne konstaterer endelig, at nærværende aftale indebærer, at der i de kommende år udestår at sikre finansiering af psykiatriplanen på 1,8 mio. kr. i 2020 stigende til 4,9 mio. kr. i 2023. Denne restfinansiering håndteres i forbindelse med de ordinære budgetprocesser, hvor også yderligere behov på andre prioriterede områder vil kunne tages op som led i de politiske prioriteringer.

3. Hovedprioriteringer

Aftaleparterne er om følgende tiltag til styrket kapacitet og flere hænder i den syddanske psykiatri:

- Styrkelse af den retspsykiatriske kapacitet jf. psykiatriplanen
- Fælles psykiatrisk og somatisk døgnafsnit for patienter med spiseforstyrrelser jf. psykiatriplanen
- Etablering af rehabiliteringsafsnit (19 senge) på Nyt OUH
- Etablering af yderligere 18 intensivsenge gennem opnormering af eksisterende senge jf. Sundhedsstyrelsens vejledning. Herudover opgradering af 12 eksisterende intensivsenge således at de også følger Sundhedsstyrelsens vejledning
- Styrkelse af den ambulance kapacitet - både på det voksenpsykiatriske område og på det børne- og ungdomspsykiatriske område
- Oprettelse af yderligere et ydernummer i psykiatri (speciallægepraksis)
- Ommærkning af ledig kapacitet på de særlige pladser efter dialog med de syddanske kommuner
- Afbødningspulje, der gør det muligt at tilføre flere ressourcer til belastede afdelinger indtil udvidelsen af sengekapaciteten er tilendebragt.

Derudover ønsker aftaleparterne at styrke arbejdsmiljø og rekruttering samt sikre gode ressourcemæssige rammer for implementering. Endelig noterer aftaleparterne sig, at udmøntningsprofilen for de aftalte indsatser giver mulighed for at finansiere afledte anlægsudgifter samt engangsinvesteringer.

De aftalte indsatser er uddybet nedenfor.

4. Aftalte indsatser - kapacitet

4.1 Retspsykiatri

Med psykiatriplanen er planlagt etablering af 15 nye sengepladser i Esbjerg, hvorved antallet af retspsykiatriske senge øges fra 84 til 99. Den fysiske kapacitet til de retspsykiatriske pladser tilvejebringes via en større rocade, som også omfatter flytning af særlige pladser fra Vejle til Odense og samtidig oprettelse af et nyt sengeafsnit i Vejle. Derved skabes den nødvendige kapacitet i retspsykiatrien, samtidig med at der skabes flere døgnpladser i trekantsområdet, hvor kapaciteten pt. er udfordret.

Aftaleparterne er enige om, at der på det retspsykiatriske område er fuldt overlap mellem psykiatriplanens anbefalinger og finanslovsaftalens prioritering. Psykiatriplanens anbefaling 29 vedrørende opjustering og reorganisering af sengekapaciteten inkl. ny retspsykiatri i Esbjerg finansieres af finanslovsmidlerne. Der

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

afsættes på den baggrund 5,8 mio. kr. i 2020, 23,1 mio. kr. i 2021 og 25,7 mio. kr. i 2022 og herefter til finansiering af anbefaling 29 vedrørende retspsykiatri.

Sagen er udarbejdet og forelægges via Psykiatri- og socialudvalget for regionsrådet i juni 2020.

2.2 Særlige pladser

I 2018 blev besluttet at oprette 150 særlige pladser. De særlige pladser skal sikre et behandlingstilbud til borgere med svære psykiske lidelser og udadreagerende adfærd i snitfalden mellem psykiatri og socialpsykiatri.

Belægningen på pladserne har siden oprettelsen været forholdsvis lav, og det har derfor med økonomiaftalen for 2020 og finanslovsaftalen for 2020 været forudsat, at der skulle findes en løsning på problematikken omkring den lave udnyttelse.

Som en del af udmøntningsaftalen vedrørende finanslovsmidlerne til styrket psykiatri, er der derfor indgået en aftale mellem regeringen og Danske Regioner omkring bedre udnyttelse af de særlige pladser i psykiatrien.

Aftalen indebærer at pladserne opretholdes for at sikre medarbejderne på de sociale tilbuds sikkerhed, og for at sikre at borgerne får den rette behandling og støtte, men der er samtidig aftalt en model med fleksibilitet og mulighed for anvendelse af uudnyttede pladser i den almindelige psykiatri.

Konkret indebærer aftalen mulighed for at ommærke op til 25% af pladserne for en 6 mdr. periode ad gangen. Regionerne har beslutningskompetencen mht. ommærkning af sengepladser, men beslutningen skal træffes i dialog med kommunerne. Når pladserne er ommærkede kan de anvendes i den almindelige psykiatri, men samtidig bortfalder den kommunale medfinansiering til pladserne. Herudover sænkes den kommunale medfinansiering på ubenyttede pladser med aftalen.

Region Syddanmark har 32 særlige pladser, hvoraf 28 pt. er belagte. Historisk set har belægningsprocenten imidlertid været lav. Aftaleparterne forventer derfor, at der vil være interesse for at ommærke det maksimale antal pladser i Region Syddanmark, dvs. 8 pladser.

Til dækning af det forventede indtægtstab vedr. ommærkede særlige pladser afsættes der 12 mio. kr. årligt.

4.2 Kapacitetsopbygning på Sikringsafdelingen

Med Aftale om finansloven for 2020 blev aftaleparterne enige om, at kapaciteten på Sikringsafdelingen skal øges med ti pladser. Udvidelsen skal sikre, at det ikke længere er nødvendigt med en venteliste til at få en plads på Sikringsafdelingen.

Sikringsafdelingen drives af Region Sjælland, og finansieres forholdsmæssigt via årlige opkrævninger hos de øvrige regioner. Merudgifterne til de ti ekstra pladser udgør 25 mio. kr. årligt, som tilføres regionerne via bloktilskuddet, hvor Region Syddanmark skal finansiere ca. 21,5%. Der afsættes derfor en ramme på 5,4 mio. kr. årligt fra 2023 til betaling for udvidelse af kapaciteten på Sikringen.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

4.3 Etablering af rehabiliteringsafsnit på Nyt OUH

Aftaleparterne vurderer, at der på sigt – udover udbygning af retspsykiatrien - med fordel kan etableres yderligere sengepladser med en særlig rehabiliterende profil. Indsatsen skal ses som en udbygning af anbefaling 29 i psykiatriplanen vedr. opjustering og reorganisering af kapacitet.

Sengepladserne skal bidrage til bedre overgang til kommunernes socialpsykiatri. Det rehabiliterende fokus kræver en anden faglig sammensætning end i nuværende de integrerede sengeafsnit, og der vil i højere grad fx kunne anvende specialpsykologer og øvrige faggrupper og i lidt mindre grad have behov for speciallæger i psykiatri, som pt. er vanskelige at rekruttere.

Sengeafsnittet etableres med 19 senge i forbindelse med OPP-byggeriet i Odense, og der afsættes 25 mio. kr. årligt til drift af sengeafsnittet fra 2024. Psykiatri- og socialudvalget fremsætter forslag hertil.

4.4 Udbygning af intensivkapacitet

Der er i 2019 udmøntet 12 mio. kr. til etablering af 12 intensive senge i Region Syddanmark med den præmis, at der afventedes konkrete anbefalinger fra Sundhedsstyrelsens. Sengene er fordelt på de højt specialiserede funktioner på Psykiatrisk Afdeling Odense, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense og Retspsykiatrisk Afdeling Middelfart. Samtidig er der i psykiatriplanens anbefaling 30 vedrørende intensiv kapacitet lagt op til, at indholdet i de nuværende senge vurderes op i mod Sundhedsstyrelsens nye anbefalinger.

Sundhedsstyrelsen har siden offentliggjort de faglige anbefalinger for etablering af intensive senge i psykiatrien. Det fremgår af anbefalingerne, at målgruppen er patienter på hovedfunktionsniveau med alvorlig psykisk lidelse, som er svært behandlelige og ikke har opnået et tilfredsstillende behandlingsresultat.

Anbefalingen er, at den intensive behandling består i et højere observationsniveau, og deraf mulighed for løbende justering af behandlingen i form af øget kvalitet og intensitet i interventionen. Indsatsen skal ske inden for den eksisterende sengemasse, og Sundhedsstyrelsen anbefaler, at intensive senge skal være tilgængelig for alle patienter på hovedfunktionsniveau, herunder også B&U-området.

Midlerne skal sikre, at alle pladser lever op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger, herunder at der i dag- og aftentimerene er bemanning med en sygeplejerske (eller anden relevant faggruppe) pr. intensiv patient, at patienten tilses minimum en gang i døgnet af en speciallæge og at der etableres et tværfagligt team, der mødes minimum en gang i døgnet, bestående af speciallæge, specialsygeplejerske og specialpsykolog, samt fysio- og ergoterapeuter og socialrådgivere efter behov.

Der afsættes 12,7 mio. kr. i 2020 og 25,4 mio. kr. årligt i 2021 og herefter til opnormering af de 12 eksisterende intensivpladser samt etablering af 18 nye intensivpladser. Psykiatri- og socialudvalget fremsætter forslag hertil.

Med midlerne konstaterer aftaleparterne at der vil kunne etableres intensivpladser på alle afdelinger, jf. nedenstående.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

Afdeling	Antal senge	Bemærkning
Psykiatrisk Afdeling Odense	4	Konvertering af de nuværende intensive senge til Sundhedsstyrelsens model
Psykiatrisk Afdeling Svendborg	3	
Psykiatrisk Afdeling Middelfart	5	Heraf 1 på det almenpsykiatriske afsnit + konvertering af de 4 nuværende intensive senge til Sundhedsstyrelsens model
Psykiatrisk Afdeling Vejle	4	
Psykiatrisk Afdeling Aabenraa	4	
Psykiatrisk Afdeling Esbjerg	4	
Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland	3	
Børne- og Ungdomspsykiatri Odense	3	Konvertering af de nuværende 4 intensive senge til 3 senge jf. Sundhedsstyrelsens model
I alt	30	

4.5 Fælles somatisk og psykiatrisk døgnafsnit til patienter med spiseforstyrrelser

Det fremgår af psykiatriplanens anbefaling nummer 23, at der skal etableres et fælles somatisk og psykiatrisk døgnafsnit til patienter emde spiseforstyrrelse på Nyt OUH.

Det fælles døgnafsnit skal sikre koordineret behandling og styrke sammenhængen i patientforløbene, samt styrke den faglige kvalitet og medvirke til udvikling af effektive behandlingskoncepter.

Konkret etableres et nyt fælles afsnit, ved en sammenlægning af de eksisterende 7 psykiatriske senge og 7 eksisterende senge fra OUH. Et nyt afsnit indebærer bl.a. ekstra udgifter til vagtlag og ledelse mv, da de afsnit de udskilles fra fortsat skal have tilnærmelsesvis uændret vagtlag, ledelsesfunktioner mv. Der afsættes 6,3 mio. kr. årligt til drift af afsnittet fra 2024. Psykiatri- og socialudvalget fremsætter forslag hertil.

4.6 Oprustning af den ambulante kapacitet

Med henblik på at understøtte psykiatriplanens anbefalinger om øget tilgængelighed og udvikling af den ambulante psykiatri (anbefaling 32 og 33) afsættes der midler til en generel konsolidering af den ambulante behandling i ambulatorierne i børne- og ungdomspsykiatrien, de lokalpsykiatriske centre og den retspsykiatriske distriktskykiatri. Det skal sikre styrket behandlingskapacitet, både for at håndtere tilstrømning og øget samarbejde med samarbejdspartnere, den videre udvikling af det ambulante område og give mulighed for at intensivere behandlingsforløb yderligere.

Der afsættes 6,5 mio. kr. i 2020, 13 mio. kr. årligt i 2021-2023 og 13,4 mio. kr. årligt fra 2024 til opnormering af den ambulante kapacitet med psykologer og øvrige medarbejdere (socialrådgiver, socialpædagog, ergoterapeut m.v.). Det skal som udgangspunkt sikres, at alle matrikler som minimum

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

tilføres en ekstra medarbejder. Resten af midlerne fordeles ud fra størrelsen på befolkningsunderlaget for centrene. Psykiatri- og socialudvalget fremsætter forslag hertil.

4.7 Oprettelse af ydernummer til praktiserende speciallæge

Det indgår i psykiatriplanens anbefaling 33 vedrørende udvikling af den ambulante psykiatri i psykiatriplanen, at der skal ske en vurdering af kapacitetsbehov for privatpraktiserende psykiatere. Region Syddanmark har pt. 19 praktiserende psykiatere, heraf 2 praksis inden for børne- og ungdomspsykiatri. Med henblik på at styrke den samlede kapacitet og give mulighed for flere lokale behandlingstilbud, som understøtte det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, oprettes der 1 nyt ydernumre i voksenpsykiatri.

Der afsættes 2,5 mio. kr. til finansiering af ydernummeret fra 2024, hvis placering forudsættes afklaret i en senere egentlig planlægningsproces. Det skal i den forbindelse overvejes, om en kombination mellem ydernummer og ansættelse på Psykiatrisygehuset kan forbedre rekrutteringsgrundlaget. Udvalget for det nære sundhedsvæsen fremsætter forslag hertil.

4.8 Afbødningspulje

I perioden frem til den udvidede sengekapacitet er på plads i 2024, er det nødvendigt med en midlertidig afbødningsramme til at robustgøre og konsolidere den eksisterende sengekapacitet, der skal håndtere det ekstra pres frem til udvidelsen er på plads. Det skal gøre det muligt at tilføre ekstra ressourcer til svært belastede afdelinger, og samtidig skal puljen bruges til at kompensere de afdelinger, der bidrager til at afhjælpe udfordringer på andre afdelinger i perioden.

Aftaleparterne er enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2020, 9 mio. kr. i 2021, 6,4 mio.kr. 2022 og 1,0 mio. kr. i 2023 til en afbødningspulje, som administreres af Psykiatrisygehuset.

5. Aftalte indsatser - Øvrige indsatsområder

5.1 Arbejds miljø, ledelse og lægelig videreuddannelse

Aftaleparterne konstaterer at fastholdelse, rekruttering og kompetenceudvikling er afgørende for at kunne realisere såvel psykiatriplanen som nærværende aftale. Dette er et væsentligt tema i psykiatriplanen.

Aftaleparterne er opmærksomme på at der gennem mange år har været arbejdet intensivt med styrkelse af arbejdsmiljøet på psykiatrisygehuset. Aftaleparterne er enige om at styrke dette fokus ved bl.a. at ansætte arbejdsmiljøkonsulenter i den enkelte afdelinger.

Aftaleparterne er desuden enige om, at der er behov for at styrke ledelseskraften (reduktion af ledelsesspændet) på nogle afsnit, ligesom der er behov for at understøtte afdelingsledelsernes arbejde på tværs af sektorer og matrikler.

Aftaleparterne er ligeledes enige om, at afsætte midler til at understøtte anbefaling 39 i psykiatriplanen vedrørende styrkelse af den lægelige videreuddannelse.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

Der er i budget 2020 afsat midler til styrkelse af KBU og til styrkelse af bl.a. de uddannelsesansvarlige overlæger, men aftaleparterne vurderer at skal bygges oven på initiativerne i anbefaling 39 med styrkelse af den lokalt forankrede supervision og understøttelse af læger under uddannelse. Erfaringer fra bl.a. Aabenraa viser, at det giver gode resultater. Ambitionen er at skabe et attraktivt uddannelsesmiljø, som kan tiltrække og fastholde læger i psykiatrien.

Der afsættes en samlet ramme på 6 mio. kr. i 2020, 12 mio. kr. årligt i 2021-2023 og 13,4 mio. kr. årligt fra 2024 til understøttelse af ledelse, arbejdsmiljø og lægelig videreuddannelse. Psykiatri- og socialudvalget fremsætter forslag hertil.

5.2 Implementeringsstøtte

Aftaleparterne er enige om, at udmøntning af finanslovsmidlerne samt implementering af psykiatriplan vil gøre det nødvendigt med en yderligere oprustning af projektledelseskapaciteten i sygehusadministrationen samt tilhørende funktioner, til at implementere både psykiatriplanens anbefalinger og initiativer udsprunget af finanslovsmidlerne i samme periode. Der afsættes på den baggrund 2 mio. kr. årligt i 2020-2023 til implementeringsstøtte. Midlerne udmøntes til psykiatrisygehuset uden yderligere sagsbehandling.

5.3 Engangsinvesteringer

Implementeringen af indsatserne til styrket psykiatri medfører en skæv udmøntningsprofil og dermed midlertidigt råderum i 2020. Aftaleparterne er enige om, at det midlertidige råderum i størst muligt omfang skal anvendes til at sikre forbedrede fysiske rammer i psykiatrien, ved at fremrykke en række renoverings- og vedligeholdelsesprojekter og dermed aflaste Psykiatrisygehusets driftsrammer i de kommende år. Derudover giver råderummet mulighed for at finansiere etableringen af FrontOffice i alle afdelinger, og dermed realisere psykiatriplanens anbefaling 24.

Der afsættes på den baggrund 12,3 mio. kr. til etablering af FrontOffice. Med konceptet FrontOffice nyindrettes alle døgnafsnit som en del af den tvangsforbyggende indsats, hvilket i praksis medfører at kontorerne på døgnafsnittene bliver gjort mindre og fællesrummene større. Derved bliver der bedre mulighed for, at personalet kan udføre deres opgaver ude i miljøet sammen med patienterne. Erfaringerne viser at mere nærvær og tilgængeligt personale medvirker til at forebygge konflikter og situationer, hvor der er risiko for tvang.

Herudover afsættes der 5,5 mio. kr. til at etablere sansehaver i de lukkede gårdmiljøer i Svendborg. Sansehaverne skal medvirke til at reducere fængselspræget ved at fjerne hegn og anvende bygningen som naturlig afgrænsning i stedet, og give markant bedre muligheder for udeophold for både åbne og lukkede sengepladser, og understøtter dermed psykiatriplanens anbefaling 6 vedr. flere meningsfulde aktiviteter under indlæggelse.

Den midlertidige fraflytning i forbindelse med det aktuelle anlægsprojekt i Svendborg giver mulighed for at gennemføre yderligere renovering i bygningerne. Der afsættes derfor 11,2 mio. kr. facaderenovering og udskiftning af lofter og belysning i den del af bygningerne, der ikke er omfattet af det igangværende anlægsprojekt.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

Herudover afsættes der 4 mio. kr. til sikkert inventar i primært retspsykiatrien, og 8,5 mio. kr. til en række mindre renoveringsprojekter, som bl.a. omfatter energirenovering og arbejdsmiljøforbedringer på flere lokaliteter.

Midlerne udmøntes til Psykiatrisygehuset efter samme model som fremrykkede renoveringsprojekter jf. regionsrådets beslutning d. 27. april 2020, dvs. uden yderligere politisk behandling og med bemyndigelse til administrativ udmøntning.

6. Anlæg

De afsatte midler til anlæg prioriteres til anlægsprojekter, der understøtter de kapacitetsudbyggende tiltag, dvs. etablering af retspsykiatrisk afsnit i Esbjerg samt etablering af fælles spiseforstyrrelsesafsnit og nyt rehabiliteringsafsnit i tilknytning til Nyt OUH.

Regionsrådet har i januar 2020 meddelt anlægsbevilling til ombygning til ny retspsykiatri i Esbjerg. I den forbindelse blev forudsat, at projektet efterfølgende ville kunne finansieres af finanslovsmidlerne til en styrket psykiatri. Af regionens midler til investeringer afsættes således i alt 35,281 mio. kr. i 2020-2021 til finansiering heraf. De budgetmæssige konsekvenser heraf bringes på plads i forbindelse med kommende budgettilpasning.

Herudover afsættes der i alt 72 mio. kr. til at sikre finansiering af udvidelsen af OPP-projektet på Nyt OUH med et fælles spiseforstyrrelsesafsnit og et rehabiliteringsafsnit. Anlægs- og innovationsudvalget fremlægger sag om udbud af OPP-projektet inklusiv de 2 nye afsnit i juni 2020.

Aftaleparterne noterer sig, at regionens andel på 107,25 mio. kr. til investeringer i faciliteter og byggeri jf. tabel i afsnit 1 modsvarer de samlede udgifter til de tre projekter, om end profilen over år ikke præcist matcher det forventede afløb. Dog noterer aftaleparterne sig samtidig, at anlægsmidlerne tilføres Region Syddanmark som en udvidelse af den almindelige anlægsramme. På den baggrund forudsættes forskydninger i de enkelte projekter at kunne håndteres inden for regionens samlede anlægsloft.

De budgetmæssige konsekvenser heraf bringes på plads i forbindelse med kommende budgettilpasning.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

7. Oversigt over aftalte initiativer

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023	2024
Drift	96,5	96,5	96,5	96,5	128,7
- Retspsykiatrisk afsnit Esbjerg inkl. rokader	5,8	23,1	25,7	25,7	25,7
- Særlige pladser	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
- Sikringsafdelingen	-	-	-	5,4	5,4
- Etablering af rehabiliteringsafsnit Nyt OUH	-	-	-	-	25,0
- Udbygning og konsolidering af intensiv senge	12,7	25,4	25,4	25,4	25,4
- Fælles afsnit for spiseforstyrrede	-	-	-	-	6,3
- Oprustning af kapacitet i lokalpsykiatrien	6,5	13,0	13,0	13,0	13,0
- Praktiserende speciallæge	-	-	-	-	2,5
- Afbødningspulje	10,0	9,0	6,4	1,0	-
- Ledelse, arbejdsmiljø og lægelig videreuddannelse	6,0	12,0	12,0	12,0	13,4
- Implementeringsstøtte	2,0	2,0	2,0	2,0	-
- Engangsinvesteringer (fysiske rammer)	41,5	-	-	-	-
Anlæg	32,2	30,0	23,6	21,5	0,0

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

Bilag 1: Oversigt over sengekapaletet (når nærværende aftale er implementeret)

Implementering af nærværende aftale om anvendelse af finanslovsmidler til styrket psykiatri medfører en udvidelse af sengekapaletet i psykiatrien. Nedenstående tabel viser udviklingen i antal sengepladser.

Pr. 1.1. det pågældende år	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023+
Psykiatriske senge	479	482	467	444	435	450	435	448
- heraf intensive senge					4	20	20	20
Retspsykiatriske senge	70	70	70	84	84	84	99	99
- heraf intensive senge					4	4	4	4
Rehabiliterende senge								19
Børne- og ungdomspsykiatriske senge	47	47	47	47	47	47	47	47
- heraf intensive senge					4	6	6	6
Antal senge i alt	596	599	584	575	566	581	581	613
Særlige pladser			15	22	32	32	32	32
Antal senge i alt inkl. særlige pladser	596	599	599	597	598	613	613	645

Forklaringer på ændringerne fra år til år

2016-2017: Stigning på 3 senge skyldes, at 3 brikse i PAM Esbjerg ændres til senge pr. 1.1. 2017.

2017-2018: Et sengeafsnit i Kolding nedlægges som en del af besparelsesrunden i Budget 2016 i forbindelse med samling af afdelingerne i Vejle og Kolding. Samtidig åbnes 15 særlige pladser i den nye afdeling i Vejle. Samlet er antallet af senge derfor uændret.

2018-2019: 16 psykiatriske senge i Middelfart konverteres til et retspsykiatrisk afsnit med 14 senge.

Pr. 1.1. 2019 omdannes 7 psykiatriske senge i Esbjerg til særlige pladser. Disse pladser har igennem en længere periode ikke været disponible og lukkes som psykiatriske senge i forbindelse med, de tages i brug som særlige pladser. Disse 7 psykiatriske senge vil igen være disponible i psykiatrisygehuset, som en del af den nye afdeling i Odense fra 2023.

Samlet virkning er 23 færre psykiatriske sengepladser og 14 flere retspsykiatriske samt 7 særlige pladser. Dermed er der en samlet nedgang i sygehuset på 2 sengepladser.

2019-2020: Pr. 1.5. 2019 omdannes yderligere 9 psykiatriske sengepladser i Esbjerg til særlige pladser og en ny sengestue etableres, så afdelingen har i alt 17 særlige pladser og psykiatrisygehuset samlet når op på 32 særlige pladser.

6 af de 9 psykiatriske senge har igennem en længere periode ikke været disponible og omstillingen til de særlige pladser nødvendiggør interne rokader i forhold til afdelingens øvrige sengeafsnit, hvilket bevirker, at 3 yderligere senge ikke kan opretholdes. De 6 af de 9 psykiatriske senge vil igen være disponible i psykiatrisygehuset, som en del af den nye afdeling i Odense fra 2023.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

Ændringerne betyder, at der lukkes 9 psykiatriske sengepladser og etableres 10 særlige pladser. Dermed er der en samlet tilgang i sygehuset på 1 sengeplads.

Samtidig konverteres 12 senge til 3x4 intensive pladser på de højt specialiserede funktioner (Retspsykiatrien i Middelfart samt Børne- og Ungdomspsykiatrien og Psykiatrisk afdeling i Odense).

- 2020-2021: Som del af psykiatriplanen og udmøntningen af finanslovsmidler åbnes 15 psykiatriske senge i Vejle ultimo 2020. De særlige pladser flyttes til Odense. Medio 2020 konverteres 18 senge til intensive senge, således at der er intensive senge på alle afdelinger.
- 2021-2022: Medio 2021 konverteres 15 psykiatriske senge til retspsykiatriske senge i Esbjerg. Ændringen er en del af psykiatriplanen.
- 2022-2023: Der åbnes 13 senge i Odense i forbindelse med indflytning i nyt OUH, så antallet af senge øges fra 96 psykiatriske senge i dag til 109. Der etableres 19 rehabiliterende senge i Odense, som en del af udmøntningen af finanslovsmidlerne.

Dermed forventes det samlede antal senge i psykiatrisygehuset øget med 32.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

Bilag 2: Sammenhæng mellem nærværende aftale og psykiatriplanens besluttede initiativer

Som beskrevet er der delvis overlap mellem intentionerne bag finanslovsbevillingen og psykiatriplanen, og aftalen om udmøntning af finanslovsmidler reducerer dermed restfinansieringsbehovet ved implementering af psykiatriplanen.

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023	2024
Psykiatriplan jf. implementeringsplanen ¹	22,9	66,2	75,4	75,4	75,4
Budget 2020	-24,0	-24,0	-24,0	-24,0	-24,0
FL2020 retspsykiatri (jf. psykiatri- og impl.plan) ²	-4,9	-21,8	-23,8	-22,1	-22,1
Intensive senge (ikke udmøntet bevilling)	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0
Misbrugere og retspsykiatri (ikke udmøntet bevilling)	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Eksisterende rammer ³	10,8	-7,6	-13,4	-13,4	-13,4
Restfinansieringsbehov	Nej (-6,2)	1,8	3,2	4,9	4,9

¹Jf. aktuel implementeringsplan indføres enkelte indsatser senere end antaget i psykiatriplanen. Implementeringsplanen er behandlet i Psykiatri- og Socialudvalget d. 3/3 2020 og efterfølgende godkendt som formandsbeslutning d. 19/3 2020.

²Der er i tabellen angivet udgifter svarende til det anførte i psykiatriplanen og implementeringsplanen. Det faktiske udgiftsniveau er højere jf. pkt. 2.1 i nærværende aftale. Sagen vedr. driftsudgifter til retspsykiatri inkl. det nye forhøjede udgiftsniveau forelægges via Psykiatri- og socialudvalget for regionsrådet i juni 2020.

³Finansiering via eksisterende rammer blev i forbindelse med vedtagelsen af psykiatriplanen fastsat til 10-14 mio. kr., men kan efter afsluttende aktivitetsopgørelse mv. beregnes. Den skæve profil skyldes udgifter vedr. leje af pavilloner i forbindelse med renoveringen i Svendborg, samt forskydning i enkelte etårige indsatser jf. Aftale om midler til psykiatrien i 2019.

Som det fremgår af ovenstående tabel vil der efter indgåelse af aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri være et mindre restfinansieringsbehov på psykiatriplanen på 1,8 mio. kr. i 2021, stigende til 4,9 mio. kr. i 2023 og de efterfølgende år.

Opmærksomheden skal henledes på, at der fra budget 2024 herudover vil være et behov for at finansiere de løbende udgifter til OPP projektet på Nyt OUH. Det konkrete niveau for disse udgifter kendes først ved kontraktindgåelse i 2021.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

Bilag 3: Oversigt over sammenhængen mellem psykiatriplan og nærværende aftale

Tema	Nr.	indsats	Psykiatriplan					F12020-midler					Samlet				
			2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Patienter og pårørende	1	Uddannelse af 100 peers	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	2	Fordobling af antallet af peers på afdelingerne og ansættelse af forældre- og pårørendepeers	2,7	5,3	5,3	5,3	5,3	-	-	-	-	-	2,7	5,3	5,3	5,3	5,3
	3	Flere patienter tilbydes patientstyrede indlæggelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4	Fælles beslutningstagning som rammen for patienternes behandling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	5	Alle patienter skal, hvor det er fagligt relevant, have mulighed for digital kontakt med psykiatrien og have mulighed for selv at booke tider i lokalpsykiatrien, og pårørende får adgang til at deltage i møder og samtaler via videokonference	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	6	Flere meningsfulde aktiviteter under indlæggelse	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,5	-	-	-	-	10,5	5,0	5,0	5,0	5,0
	7	Systematisk undervisning af personale i god kommunikation med patienterne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	8	Etablering af Center for Pårørendeinddragelse	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	-	-	-	-	-	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Lighed i sundhed	9	Videreudvikling på monitorering af og analyse over udvikling i selvmord og livsstilrelaterede sygdomme	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	-	-	-	-	-	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
	10	Kompetenceudvikling - fokus på psykiatriske patienters somatiske behov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	11	Somatiske helbredsundersøgelser i almen praksis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	12	Permanentgørelse af fremskudt funktion og fælles sparringsteams på børne- og ungeområdet	0,0	0,0	4,5	4,5	4,5	-	-	-	-	-	0,0	0,0	4,5	4,5	4,5
	13	Videreførelse undervisning for lærere i grundskolen om mental trivsel blandt unge	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	-	-	-	-	-	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Sammenhæng og forebyggelse	14	Der tages hånd om patienter med gentagne udeblivelser, men som fortsat har et behandlingsbehov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	15	En aktør har det fulde ansvar for patient/borger, indtil ansvaret er fuldt overdraget og bekræftet af anden aktør	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	16	Mennesker med svær psykisk sygdom, som samtidig er hjemløse ved indlæggelse i døgnpsykiatrien, bør ikke udskrives til gaden eller lignende	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	17	Pilotprojekt for mennesker med misbrug og svær psykisk sygdom	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	-	-	-	-	-	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
	18	Permanentgørelse af internetpsykiatrien	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	-	-	-	-	-	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
	19	Specialistrådgivning til primærsektor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	20	Permanentgørelse af styrket samarbejde med institutioner for unge borgere under 20 år	0,0	3,2	3,2	3,2	3,2	-	-	-	-	-	0,0	3,2	3,2	3,2	3,2
	21	Integreret og fælles samarbejde og kompetenceudvikling i forhold til de mest sårbare borgere	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0	-	-	-	-	-	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0
Bedre behandling - forskning, kvalitet og udvikling	22	Udvikling af de kliniske databaser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	23	Fælles somatisk og psykiatrisk døgnafsnit til patienter med spiseforstyrrelser på Nyt OUH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,3	-	-	-	-	6,3
	24	Fortsat indsats for reduktion af tvang - herunder nyindretning af døgnafsnit så dokumentationsarbejdet i højere grad kan foretages sammen med patienterne ¹	-	-	-	-	-	12,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	25	Der skal skabes de nødvendige forudsætninger for at anvende personlig medicin og big data inden for psykiatrien	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	-	-	-	-	-	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	26	Yderligere forskning i årsager til mental mistrivsel blandt børn og unge	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	-	-	-	-	-	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
	27	Udvikling af telepsykiatri og velfærdsteknologiske løsninger til flere patientgrupper	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	-	-	-	-	-	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
	28	Innovativ tilgang til brugen af medicin og afprøve medicinreducerende tilgang på et udvalgt døgnafsnit	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	-	-	-	-	-	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
	29	Opjustering og reorganisering af sengekapacitet - ny retspsykiatri i Esbjerg, ekstra døgnafsnit i Vejle og flytning af særlige pladser fra Vejle til Odense ²	4,7	22,9	23,8	22,1	22,1	5,8	23,1	25,7	25,7	50,7	5,8	23,1	25,7	25,7	50,7
30	Implementering af model for intensive senge	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	12,7	25,4	25,4	25,4	25,4	19,7	32,4	32,4	32,4	32,4	
31	Udvide døgnbehandling af børn op til 13 år - fra 5 til 7 døgnafsnit	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	-	-	-	-	-	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	
32	Øget tilgængelighed til den ambulante behandling ³	1,0	7,0	7,0	7,0	7,0	6,5	13,0	13,0	13,0	13,0	7,5	20,0	20,0	20,0	20,0	
33	Udvikling af den ambulant psykiatri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5	-	-	-	-	2,5	
34	Arbejde med optimeringsmuligheder fra kapacitetsanalysen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Fastholdelse, rekruttering og kompetenceudvikling	35	Strategisk partnerskab med faglige organisationer og relevante aktører om rekruttering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	36	Målrettet rekrutteringsindsats ⁴	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	6,0	12,0	12,0	12,0	13,4	7,4	13,4	13,4	14,8	
	37	Iværksættelse af lederudviklingsforløb for afdelings- og funktionsledelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	38	Tydelige karriereveje og optimering af brug af specialviden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	39	Styrkelse af den lægelige videreuddannelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Afbødningspulje (ikke en del af psykiatriplanen)			-	-	-	-	-	10,0	9,0	6,4	1,0	-	10,0	9,0	6,4	1,0	
Implementeringsstøtte (ikke en del af psykiatriplanen)			-	-	-	-	-	2,0	2,0	2,0	2,0	-	2,0	2,0	2,0	0,0	
Særlige pladser (ikke en del af psykiatriplanen)			-	-	-	-	-	12,0	12,0	12,0	12,0	-	12,0	12,0	12,0	12,0	
Kapacitetsudvidelse på Sikringen (ikke en del af psykiatriplanen)			-	-	-	-	-	-	-	-	5,4	5,4	-	-	-	5,4	
Fysiske rammer - sikkert inventar og renovering (ikke en del af psykiatriplanen)			-	-	-	-	-	23,7	-	-	-	-	23,7	-	-	-	
Anlæg (delvis en del af psykiatriplanen)			-	-	-	-	-	32,2	30,0	23,6	21,5	-	32,2	30,0	23,6	21,5	
I alt			41,3	71,8	77,2	75,5	75,5	128,7	126,5	120,1	118,0	128,7	153,0	175,4	173,5	171,4	182,1

Noter:

¹ I psykiatriplanen er udgifter til FrontOffice forudsat anlægsfinansieret. En nærmere gennemgang af projektet har dog vist, at der i henhold til gældende konteringsregler er tale om driftsudgifter.

Aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri

² I FL2020-midler er indarbejdet ny beregning af udgifter til retspsykiatri, og profilen er tilrettet, så indfasningen svarer til implementeringsplanen. Herudover indgår udgifter til nyt rehabiliterende afsnit i Odense fra 2024. Sag vedr. ny beregning præsenteres via Psykiatri- og socialudvalget for regionsrådet på mødet i juni. Bemærk at der her er forudsat finansiering af psykiatriplanens anbefalinger via FL2020-midler, hvorfor "I alt" svarer til FL2020-kolonnerne.

² FL2020-midler til oprustning af ambulant kapacitet retter sig også mod anbefaling 33

³ FL2020-midler til ledelse, rekruttering og lægelig videreuddannelse adresserer en bred vifte af anbefalinger, herunder også anbefaling 37-39